

Yc,, QYcf,, &UW2eY±<,, Åè, ±U±H}Q

„ Q1DUÿQ, »QH-2017

कक्षा – आचार्य – १

प्रश्नपत्रम् – ५

गुणाः – ७०

विषयः – साहित्यम्

CE 4.2.2

समयः – ११ तः २

दिनाङ्कः - 17/04/2017

सन्दर्भग्रन्थः – मुद्राराक्षसम्

विभागः १

- प्रश्नः १ एकस्य व्याख्या कार्या । ०४
- १ कौटिल्यः कुटिलमतिः स एष येन क्रोधाग्नौ प्रसभमदाहि नन्दवंशः ।
चन्द्रस्य ग्रहणमिति श्रुतेः सनाम्नो मौर्येन्दोर्द्विषदभियोग इत्यवैति ॥
- २ स्वयमावृत्य भुञ्जाना बलिनोऽपि स्वभावतः ।
गजेन्द्राश्च नरेन्द्राश्च प्रायः सीदन्ति दुःखिताः ॥
- प्रश्नः २ ग्रन्थकर्तुः विशाखदत्तस्य सप्रयोजनं सविस्तरं परिचयं लिखत । १२

अथवा

- मुद्राराक्षसनाटकस्य स्वरूपम् एवं वैशिष्ट्यं प्रतिपादयतु ।
- प्रश्नः ३ त्रिषु प्रश्नद्वयस्य लघुत्तरं देयम् । ०४
- १ मुद्राराक्षस्य नान्दीपाठः ।
- २ चन्द्रगुप्तस्य चरित्रचित्रणम् ।
- ३ प्रथमाङ्कस्य तात्पर्यम् ।

विभागः २

- प्रश्नः ४ अधोलिखितेषु एकं ससन्दर्भं विवेचयन्तु ०४
- १ इष्टात्मजः सपदि सान्वय एव देवः शार्दूलपोतमिव यं परिपुष्य नष्टः ।
तस्यैव बुद्धिविशिखेन भिनद्धि मर्म वर्मीभवेद्यदि न देवमदृश्यमानम् ॥
- २ अपामुदवृत्तानां निजमुपदिशन्त्या स्थितिपदं
दधत्या शालीनामवनतिमुदारे सति फले,
मयूराणामुग्रं विषमिव हरन्त्या मदमहो
कृतः कृत्स्नस्यायं विनय इव लोकस्य शरदा ॥
- प्रश्नः ५ द्वितीयाङ्कस्य सारांशः यथामति लेख्यः । ०८

अथवा

- तृतीयाङ्कस्य सारांशं लिखत ।
- प्रश्नः ६ त्रयाणां प्रश्नानाम् अतिलघूत्तराणि लिखन्तु । ०३
- १ जाजलिः कस्य कञ्चुकी आसीत् ?
- २ विराधगुप्तः कस्य गुप्तचरः आसीत् ?
- ३ भागुरायणः कः आसीत् ?
- ४ द्वितीयाङ्के कति श्लोकाः सन्ति ?
- ५ तृतीयाङ्के कति श्लोकाः सन्ति ?

विभागः ३

- प्रश्नः ७ कश्चिदेकं ससन्दर्भं व्याख्यायत । ०४
- १ कौमुदी कुमुदानन्दे जगदानन्दहेतुना ।
कीदृशी सति चन्द्रेऽपि नृपचन्द्रः त्वया विना ॥
- २ मित्रं ममायमिति निर्वृत्तचित्तवृत्तिं,

प्रश्न: ८	विश्वम्भेतस्त्वयि निवेशितसर्वकार्यम् । तातं निपात्य सह बन्धुजनाक्षितोयै, रन्वर्थतोऽपि ननु राक्षस ! राक्षसोऽसि ॥ चतुर्थाङ्कस्य सारांशं लिखन्तु ।	१२
	अथवा	
प्रश्न: ९	पञ्चमाङ्कस्य समीक्षात्मकसारांशं लिखन्तु । द्वयोः लघूत्तरं लिखत ।	०४
	१ मलयकेतोः चरित्रचित्रणं लिखन्तु । २ वेषधारीजीवसिद्धेः निरूपणं कुर्वन्तु । ३ भागुरायणस्य पात्रनिरूपणं कुर्वन्तु ।	
	विभाग: ४	
प्रश्न: १०	एकस्य ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।	०४
	१ देवे गते दिवमतद्विधमृत्युयोग्ये, शैलेश्वरं तमधिकृत्य कृतः प्रयत्नः। तस्मिन् हते तनयमस्य तथाय्यसिद्धि- दैवं हि नन्दकुलशत्रुरसौ न विप्रः ॥ २ भवति पुरुषस्य व्याधिर्मरणं वा सेविते अपथ्येऽपि । राजापथ्ये पुनः सेविते हि सकलमपि कुलं म्रियते ॥	
प्रश्न: ११	षष्ठमाङ्कस्य सारांशं लिखन्तु ।	०८
	अथवा	
प्रश्न: १२	सप्तमाङ्कस्य तात्पर्यं समीक्षयन्तु । त्रयाणां प्रश्नानाम् अतिलघूत्तरं लिखन्तु ।	०३
	१ सिद्धार्थकः कस्य गुप्तचरः आसीत् ? २ राक्षसः कस्य प्रधानमन्त्री आसीत् ? ३ षष्ठमाङ्के कति श्लोकाः सन्ति ? ४ शाङ्गरवः कस्य प्रधानशिष्यः आसीत् ? ५ सप्तमाङ्के कति श्लोकाः सन्ति ?	